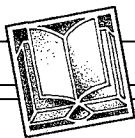

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Ik ben eenzaam en ellendig

n.a.v. Psalm 25 : 16b.

Elk mens op deze wereld heeft wel iets wat hem of haar termeer drukt. Er is niemand op deze wereld die kan zeggen dat hij of zij een volmaakt leven heeft. Integendeel, wat een moeite en wat een verdriet is er op deze wereld. En dat alles om onzer zonden wil; want waren er geen zonden, dan waren er geen wonden. Nu zal elk mens zijn eigen 'wonden' het beste voelen. Zo kan ook de eenzaamheid een ware 'wonde', een waar kruis in ons leven zijn. Zeer velen zijn er die daaronder gebukt gaan. Dan denken we aan de alleenstaanden; de weduwen, de weduwnaars, degenen die nooit getrouwd zijn geweest en alleen door het leven moeten. Ja, dan kan het zijn dat we te midden van een groot aantal mensen wonen, maar toch alleen zijn. Wanneer we thuis komen, is er niemand tegen wie we iets kunnen zeggen. Alle problemen en zorgen moeten altijd alleen worden verwerkt. Wat dat is, om dat mee te moeten maken in ons leven, dat weten degenen die in zo'n situatie verkeren het beste. En dan is het te verstaan, dat we daar soms erg onder gebukt gaan.

De dichter van Psalm 25 spreekt ook over eenzaamheid. Hij voelde zich ook alleen. En die eenzaamheid drukte hem zodanig, dat hij zichzelf een ellendig hoopje mens voelde. David, de dichter van deze psalm, heeft deze psalm waarschijnlijk gedicht ten tijde van een van zijn vluchten als een veldhoen op de bergen. Hij voelde zich van iedereen verlaten. Maar toch spreekt uit deze psalm duidelijk dat de

verlatenheid door de mensen niet de grootste smart was van David. De grootste eenzaamheid in het leven van David was, dat hij zich van de Heere verlaten voelde. Dat was hetgeen David deed uitroepen: 'Ik ben eenzaam en ellendig'.

Toch was David een kind des Heeren. Hij was immers de man naar Gods hart. Nu zijn er onder degenen die dit lezen misschien wel die zeggen: Hoe kan David zich dan van de Heere verlaten voelen? De Heere zorgt immers altijd voor Zijn kinderen. Hij zegt toch Zelf in Jesaja 49 : 15 en 16: Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfeme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten. Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij. Ja, dat is waar; de Heere zal altijd voor Zijn kinderen zorgen. Hij is hun voor- en achtertocht. Hij zal hen nooit begeven en nooit verlaten. Maar dat kan een kind des Heeren niet altijd bezien. In de waarneming van hun ziel kan de Heere zo ver weg zijn. Ja, zo ver, dat het wel lijkt of de Heere nooit meer terug zal komen. Alsof Hij hen voor altijd heeft verlaten. En welk een smart geeft dat in het hart. Dan wordt de ziel overstelpt van droefheid. Dan zijn ze eenzaam en ellendig. En dat is een eenzaamheid die nog dieper gaat dan de eenzaamheid die we mee moeten maken wanneer we van mensen verlaten zijn. Dat zich van God verlaten voelen was nu hetgeen waar David over klaagde in deze psalm. En wie

was daar nu de oorzaak van? Was dat de schuld van de Heere, of van de mensen? Nee, David zegt ervan in vers 7: Gedenk niet de zonden mijner jonkheid noch mijn overtredingen, en in vers 11: Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot. Dus het waren de zonden van David die een scheiding maakten tussen God en zijn ziel. Die eenzaamheid waarin hij verkeerde, was zijn eigen schuld. Maar ondanks dat alles mag David toch met zijn nood op de rechte plaats komen. Hij mocht komen als een onwaardige aan de voeten des Heeren, om Hem om genade te smeken. Of de Heere hem zijn zonden wilde vergeven en de eenzaamheid en ellende in zijn leven wilde oplossen. En dat niet om iets wat in David werd gevonden, maar om Uws Naams wil zegt hij in vers 11.

David mocht er iets van beleven wat in Jesaja 55 : 13 staat: Voor een doorn zal een dennenboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en het zal den HEERE wezen tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden. De Heere heeft Zijn Naam aan Zijn Kerk verbonden en daarom zal Hij hen nooit begeven en nooit verlaten. Want dan zou Hij Zijn Naam verloochenen en dat zal nooit gebeuren. Hoe gelukkig was David, die met zijn nood bij de Heere terecht mocht komen. Bij die God, Die gezworen heeft dat Hij de Zijnen lief-

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Ik ben eenzaam en ellendig	1
Bijbelstudies:	
Drieërlei reactie op Paulus' prediking in Athene (3)	2
De leer tegen het licht (2)	3
Een borgtochtelijk waarom	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	7
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgeld: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:
Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

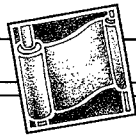
De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

heeft tot het einde, ondanks hun zonden en afmakingen. Dat is het wonder dat de Kerk steeds meer zal gaan bewonderen. Maar hoe kan nu een heilig en rechtvaardig God nog te doen heb-

ben met zulke mensen, die om hun eigen schuld in de eenzaamheid en in de Godsverlating zijn terecht gekomen?

Genemuiden,

ds. P. Melis.

BIJBELSTUDIES

Drieërlei reactie op Paulus' prediking in Athene

Hand. 17 : 32-34.

(3)

Het gevaar van uitstel

De tweede reactie in Athene, zo zagen we, was de reactie van het uitstel. Wat is dat dodelijk gevaarlijk! Nu nog niet, later. Maar we weten niet of dat "later" ooit komen zal. Hoe plotseling kunnen we uit dit leven worden weggenomen. De rouwadvertenties in de krant spreken dienaangaande duidelijke taal. En dan is er geen "later" meer. Ik hoop, dat ook jonge mensen dit lezen. Is de tijd van onze jeugd niet de beste tijd om de Heere te zoeken? De Prediker zegt, dat we aan onze Schepper zouden gedenken in onze jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen. Die kwade dagen, dat kunnen zijn de dagen, waarin we zo worden opgeslokt door de beslommeringen en zorgen van het leven. Het kunnen ook zijn de dagen van onze ouderdom, wanneer er zo weinig lust meer is. Het kunnen ook zijn dagen van ziekte, wanneer we zo door het lichaam in beslag genomen worden, dat we aan onze ziel niet meer toekomen. Ik was eens bij een sterfbed van een kind van God, die door hevige pijnen werd gekweld en tot mij sprak: "Als het nu nog moest gebeuren, dan was het te laat, want ik heb zoveel met mijn lichaam te stellen. Maar, gelukkig, het is gebeurd!" Wat een voorrecht als een mens weten mag, dat het in orde gebracht is tussen God en zijn ziel. Dan hoeft het niet meer op een sterfbed aan te komen, als we tenminste nog een sterfbed krijgen. Uitstel is zo levensgevaarlijk. De zaak van onze bekering kan geen uitstel lijden. Daarom, zoek nu de Heere, vlucht nu tot de troon der genade, smeed nu om bekering, eer dat de kwade dagen komen. Het moet nu gebeuren. Ik moet nu met God verzoend worden. Niet voor niets zegt de Heere:

"Heden, zo gij Mijn stem hoort, verhardt u niet". De Heere zegt "heden", niet eens "morgen", want morgen kan het te laat zijn. Het staat hier ter waar-schuwing: "En alzo is Paulus uit het midden van hen weggegaan" (vers 33). Het Woord ging heen. Er kwam geen "later" meer! En daarom, als u zegt "nu niet, maar later", dan vraag ik u, hoe u weet, dat er voor u een "later" komen zal. Als er geen "later" meer komt, dan wordt het "te laat". Wat zal het dan verschrikkelijk zijn: "Had ik geluisterd, had ik het toch niet uitgesteld, want nu is het te laat". Dan zullen we het eeuwig moeten bewenen. Bij zoveel mensen is de genadetijd niet anders dan uitsteltijd. Neem het toch ter harte. Zoek de Heere toch, terwijl Hij nog te vinden is. Paulus sprak het op de Areopagus, dat Hij niet ver is van een iegelijk van ons! Verbeuzel daarom uw genadetijd niet.

Een bewijs dat de nood niet weegt

Als u het altijd zo gemakkelijk kunt uitstellen, waar is dat dan een bewijs van? Hiervan, dat de nood van uw ziel u niet weegt. Als de nood van uw ziel en van uw schuld niet weegt, dan stelt u zo gemakkelijk uit. Als uw kind ernstig ziek is, wat doet u dan? Stelt u het dan uit om de dokter te roepen? Zegt u dan, dat u het nu te druk hebt en dat u de dokter later wel eens zult raadplegen? Natuurlijk doet u dat niet. U stelt in zo'n geval geen ogenblik uit. *Want het is nood!* Ieder uitstel kan betekenen, dat uw kind sterft. Brengt dat nu eens over op het geestelijke. Uw bekering kan geen uitstel lijden, want ieder ogenblik kan het te laat zijn en dan stort u in het eeuwig verderf. En toch stelt u maar uit, omdat het geen nood is in uw leven. Daarom leeft u rustig voort met een ongeredde ziel.

Hoe het anders wordt

Als de Heere in ons leven komt, dan wordt het zo anders. Dan gaat de nood wegen. Als u de Christenreize van Bunyan leest, dan leest u hoe het bij Christen nood werd in de Stad des Verderfs. Hij waarschuwde zijn vrouw en kinderen te vluchten, omdat de stad met vuur zou worden verbrand. Maar ze begrepen het niet. Ze dachten dat het bij Christen een vorm van godsdienstwaanzin was. Heeft Christen toen zijn vlucht uitgesteld, omdat hij zijn gezin niet meekreeg? Niets ervan. Dat kon niet. De nood drong hem. Dan maar zonder vrouw en kinderen, maar hij is weggevlucht, in die stad hield hij het geen ogenblik langer uit. Als de nood van onze ziel gaat wegen, dan houden we het niet langer uit. Dan moet er wat gebeuren. Dan hoeft men echt niet tegen u te zeggen, dat u tot God moet roepen, dat u naar de kerk moet gaan. Dan drijft de nood u uit tot de levende God en tot Zijn Woord. Dan kan er geen uitstel meer zijn. Dan komt er een noodgeschrei in het diepst van uw hart: "O God, bekeer me toch tot U, want elk ogenblik kan het te laat zijn". Daarbij wordt dan de *grootste nood*, dat we God moeten missen om eigen schuld en dat we de Heere nooit hebben gegeven, wat Hem toekomt, dat we doelmisseren zijn, die het niet waardig zijn, dat de Heere ooit naar hen omziet. Wie zo met de nood van zijn ziel en van zijn zonde tot God vlucht, zal niet beschaamd worden. Want op dat noodgeschrei doet de Heere grote wonderen.

Toch niet tevergeefs gepredikt

Er was dus onder de hoorders van Paulus op de Areopagus sprake van de reactie van spot en van uitstel. Heeft Paulus dan tevergeefs in Athene gepredikt? Nee, zeker niet! Want de prediking van Paulus droeg toch vrucht. Wel krijgen we de indruk, dat er in Athene niet zo'n rijke vrucht was op de prediking als in andere plaatsen. In Thessalonica kwamen er velen tot het geloof, zo lezen we. Van Berea staat er geschreven, dat "velen uit hen geloofden". Van die "velen" lezen we hier niet. Er staat alleen "sommigen". Zie het 34ste vers: "Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden, onder welke was ook Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Damaris, en anderen met dezelve".

Hier ziet u de *vrijmacht* Gods. De Heere doet met Zijn Woord, wat Hem

behaagt. Op de ene plaats draagt het Woord soms veel vrucht en op een andere plaats weinig. Er zijn streken in ons vaderland, waar altijd veel kinderen des Heeren zijn geweest. Er zijn ook streken, waar ze bijna niet zijn geweest.

Maar dit is zeker, het Woord keert niet ledig tot de Heere weder, maar het doet, hetgeen Hem behaagt. Zo was het ook in Athene. Nee, Paulus had daar niet tevergeefs het Woord gebracht. Gods knechten kunnen wel eens denken, dat het een ploegen is op rotsen, als zo weinig wordt gehoord van vrucht op de prediking. We horen

Jesaja klagen: "Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" (Jes. 53 : 1). Maar in datzelfde hoofdstuk schrijft Jesaja echter ook, dat Christus zaad zal zien en dat het welbehagen des Heeren door Zijn hand gelukkig zal voortgaan. Wat ligt daar een bemoediging in. Ook in Athene was er vrucht op de prediking van Paulus. Want sommigen kwamen tot geloof. De derde reactie op zijn prediking was dus geloof.

(Wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. v. Eckeveld.

De leer tegen het licht

(2)

Nogmaals: de standen

In ons tweede artikel over het boek *De leer tegen het licht* van dr. ir. J. Blaauwendraad slaan we hoofdstuk twee op. Hier komt de auteur nog eens terug op het aanbod van genade en de standen in het genadeleven, de twee thema's van zijn eerste boek. Hij hecht eraan te zeggen dat hij de doodstaat van de mens en zijn volledige afhankelijkheid van de Heilige Geest volledig onderschrijft. Dat waarderen we. Wanneer hij echter vervolgens schrijft (21) dat wij het aanbod van genade moeten prediken en dat niet moeten willen rijmen met wat het Woord zegt over de verkiezing en het geloof als een genadegift, omdat de verborgen dingen voor God zijn, vraag ik me af of de schrijver hier niet een paar dingen verwacht. Tot de verborgen dingen behoort *wie* er zijn uitgevonden, dat is waar. Maar de verkiezing zélf mogen en moeten wij toch wel preken? Het geloof is een genadegift, dat is waar. Maar dat moeten en mogen wij toch ook wel *preken*? Zijn wij het daarover eens?

Naast de kwestie van het aanbod van genade vormde de prediking van de standen in het genadeleven, zoals die in onze gemeenten functioneert, het tweede thema van Blaauwendraads eerste boek. Hij komt er nu nog eens op terug. Alleen: zijn bewoordingen zijn nog scherper geworden. Hij moet er *niets* van hebben, dat is wel duidelijk. Er wordt gesproken van een dwaling waarvoor Gods Woord ons geen steun geeft en waarvoor ieder beroep

op de oudvaders misplaatst is. Ook in de Belijdenis, Catechismus en Dordtse Leerregels zou men tevergeefs naar aanknopingspunten voor deze opvatting zoeken (23). Zo gaat het nog een poosje verder. 'k Wil er nu niet meer teveel van zeggen. Een paar dingen slechts. In de eerste plaats: de leer van de standen in het genadeleven zou in de Schrift niet te vinden zijn. Als ik in deze artikelen één keer mag verwijzen naar een boekje van mijn eigen hand: in *Bethel en Pniël* heb ik getracht uit de Schrift aan te tonen dat het leven van Jakob ons leert dat een oog op Christus iets anders is als de verzerkerde overtuiging van de vergeving van de schuld. Nauwgezette en eerlijke exegese lijkt mij deze gedachte te onderbouwen. Nu ziet men echter iets merkwaardigs gebeuren. Wie zich voor de prediking van de standen in het genadeleven beroept op sommige oude schrijvers, krijgt stevast het verwijt *de Schrift* dicht te laten. Maar wie de Schrift vervolgens aan het woord laat, krijgt te horen dat hij aan inlegkunde doet. Op de achtergrond van de hele discussie blijken exegetische methoden en hermeneutische kwesties een grote rol te spelen. Om één voorbeeld te noemen: de vraag of men in het boek Ruth een analogie van het handelen Gods in het hart van Zijn volk mag zien, bepaalt in hoge mate de verklaring. Over deze dingen zou nog eens grondig gedacht en gesproken moeten worden. Maar laten we niet al te gemakkelijk aankomen met het verwijt dat - bijvoorbeeld - Calvijn zó niet exegetiseert. Welnu: is het *on-*

schriftuurlijk, te stellen dat er in een eerste zien op Christus nog zoveel zwakheid en onzekerheid kan zijn, dat de zekerheid van de schuldvergeving ontbreekt? Is het onschriftuurlijk, te zeggen dat het verkrijgen van de zekerheid ook in de Schrift een zaak is, waar sommigen van Gods kinderen vóór staan? Is het onschriftuurlijk te zeggen dat de lijn die openbaar komt in het leven van de discipelen exemplarisch (voorbeeldig) is voor het genadeleven van al Gods kinderen? Natuurlijk moeten wij de heilsgeschiedenis en de heilsorde niet verwarren (24). Ds. Tj. de Jong zei dit ook al in zijn bespreking van *De leer tegen het licht* in het RD van 19 september j.l. Maar als iemand zegt dat er in het gehele werk Gods een *lijn* te bespeuren is, die zowel het voorwerpelijke als het onderwerpelijke kenmerkt, en als iemand zegt dat het leven van de discipelen voorbeeldige trekken heeft voor het leven van ál Gods kinderen van alle tijden en plaatsen - verwacht die dan de heilsgeschiedenis met de heilsorde? Het boek Ruth - om dat nog eens te noemen - heeft natuurlijk primair heilshistorische betekenis: het gaat om de vraag hoe de Christus zal geboren worden uit een geslacht waarin ook een Moabietische vrouw voorkomt. Maar wanneer men in het boek een analogie ziet met lessen voor het genadeleven van alle tijden en wanneer men in Boaz een type van de komende Christus ziet - verwacht men dan de heilsgeschiedenis met de heilsorde? Heeft iemand als prof. G. Wisse het dan zó verschrikkelijk mis gehad? Hij schreef eens: 'We moeten bij al de heilsfeiten deze soevereine Wet Gods in het oog houden; nl. zoals Gods weg is vóór ons, in de voorwerpelijke heilsfeiten, zo is ook naar eenzelfde lijn Gods genadegang *in* ons; in ons zieleven. Dit is een goed gereformeerde bijbelse opvatting. Er is nacht, er is geboorte, er is sterven, er is opstanding, er is hellevaart, er is hemelvaart, ook binnen in ons. Dit loopt alles langs dezelfde lijnen, hier is een parallel. Hoe komt zulks? Omdat beide rusten in de aard, in de modaliteit van Gods Wezen...' (*De heilsfeiten*, 1947, blz. 14,15). Graag zou ik willen vragen: is dit ook gezelschapspraat, gemeentetheologie of openlijk bedrog?

Een pastoraal motief

Tenslotte wat dit onderwerp betreft nog één ding. Ik vraag me wel eens af

of mensen die de 'standenleer' (wat een woord!) zo bekritisieren ooit hebben nagedacht over het *motief* en het *oogmerk* van zo'n prediking. Dat motief is pastoraal, zielszorgend. Het is niet de behoefte alles ingewikkeld te maken; het is geen gezelschapspraat. Ik weet heus wel dat gezelschapspraat bestaat. Ik heb in mijn leven gezelschappen meegemaakt en daar inderdaad soms allerlei dubieuze praat gehoord die de toets van de Schrift niet kon doorstaan. Ik heb er overigens ook heel *goede* praat gehoord, levend en warm. Maar de prediking dat er standen in het geestelijke leven zijn, is naar de Schrift. En maar niet naar een incidentele tekst in de Schrift, hier of daar met pijn en moeite gezocht en gevonden, maar zij weerspiegelt een doorlopende lijn in de Schrift; denk aan de woorden van Wisse, hierboven. En het motief van zo'n prediking is - zoals gezegd - herderlijk. Iemand die voor het eerst een oog op Christus krijgt, ziet in Hem veel, nee, alles. Maar het duurt zo kort en gaat weer over. Er is 'meer te krijgen'! Er is ook een spreken van de Vader, er is een verzekering des Geestes, er is een doorleving van de vrucht van Pinksteren.... En de réchte - niet de karikaturale! - prediking van de standen in het genadeleven zet Gods kinderen steeds weer in het gemis. Dat is vruchtbaar, want dat maakt plaats voor nieuwe genade. Genade 'voor genade', naar het woord van Johannes, hetgeen naar de betekenis van de Griekse tekst wil zeggen: genade *in plaats van* genade.

De wedergeboorte

Wanneer Blaauwendraad zichzelf de vraag stelt hoe het toch komt dat binnen de Gereformeerde Gemeenten 'de aanbidding in de prediking bijna ontbreekt en de verworping van de standenleer' heeft kunnen ontstaan, dan meent hij dat te moeten wijten aan het feit dat nu niet meer - zoals vroeger - het *geloof* de spil van de theologie is, maar de *wedergeboorte* (25). Comrie zou daar vooral verantwoordelijk zijn. Later in zijn boek gaat de auteur hier nog dieper op in (49-65). Hij merkt daar op dat in de drie 'sola's' van de reformatie (sola gratia, sola fide, sola scriptura) het 'sola regeneratio', alléén de wedergeboorte, ontbreekt. Blaauwendraad wil zich laten leiden door de Schrift en heeft daarom de concordantie opgeslagen om eens te zien hoe vaak het woord geloof in de Bijbel voorkomt in verge-

lijking met het woord wedergeboorte. En ziedaar: de verrassende uitkomst leert dat de Schrift ongeveer 450 keer over geloof of geloven spreekt en slechts vier keer over wedergeboorte! Ook onze belijdenisgeschriften spreken zelden over de wedergeboorte en als zij het al doen dan bedoelen zij daar veelal de wedergeboorte in bredere zin mee, de heiligmaking die zich over het gehele leven uitstrekt. Zélf de uitspraak van onze Catechismus in antwoord 8, waarvan Blaauwendraad in zijn eerste boekje nog meende dat hier op de levendmaking werd bedoeld, meent hij nu te kunnen betrekken op de wedergeboorte in bredere zin. Hij erkent vervolgens dat de Dordtse Leerregels wél over de wedergeboorte in engere zin spreken. Bij Calvijn evenwel is volgens hem slechts één plaats te vinden waaruit zou kunnen blijken dat de wedergeboorte aan het geloof voorafgaat: zijn commentaar op Johannes 1:13. En passant wijdt Blaauwendraad hier een voetnoot aan de wijze waarop ds. Van Ekeveld zich in zijn artikelen in *De Saambinder* op deze plaats bij Calvijn heeft beroepen. Ik moet zeggen dat ik de toon van deze voetnoot beneden de maat vind. Maar dat terzijde. Hij is verder van mening dat in de nadagen van de Reformatie al accenten in de leer zijn aangebracht waardoor de wedergeboorte geleidelijk een grotere plaats gaat krijgen. Deze tendens zou kerkelijk geijkt zijn in de Dordtse Leerregels, die ook hebben gesproken over het *instorten* van genade. Door dit taalgebruik hebben zij het genadekarakter van het geloof veilig willen stellen en Blaauwendraad waardeert dat, maar vraagt zich tevens af of dit wel 'de schoonheidsprijs verdient'.

Een vals dilemma

Graag wil ik puntsgewijs bij het bovenstaande enkele notities maken.

1. Wij moeten ons bepaalde dingen niet aan laten praten. Blaauwendraad is niet de eerste die deze dingen zegt - hij zal ook de laatste wel niet zijn. Tallozen hebben vóór hem de theologie van de tijd na de Reformatie als een langzaam wegglijden van het bijbelse spoor gewaardeerd en velen doen dat nog. Maar ik weiger te accepteren dat er in onze prediking alle aandacht gegeven zou worden aan de wedergeboorte *ten koste van het geloof*. Alleen: wij zouden onder het 'bevel om te geloven', wat voor Blaauwendraad zo'n absolute prioriteit heeft, wel eens

niet helemaal hetzelfde kunnen verstaan. Onlangs sprak ik iemand die mij meedeelde in de tijd dat hij als een ongelukkig mens over de wereld ging, onder een prediking te hebben verkeerd waar hij keer op keer beluisterde dat hij geloven moest. Maar, zo zei de man mij, ik wist niet hoe ik dat doen moest... en het bracht hem alleen maar dieper in de put. Tenslotte hielp hem een prediking waar het eenzijdige en absolute van *Gods werk* hem werd verkondigd. Dat brak de banden.

2. Waarom geen *sola regeneratio* in de zestiende eeuw? Dat is heel eenvoudig te beantwoorden. Omdat het in die eeuw ging om het geloof tegenover de werken, om de *genade* tegenover verdienste en om de *Schrift* tegenover de traditie. Elke tijd heeft z'n eigen prioriteiten in de geloofsleer. In de vierde eeuw was dat de eenswenzigheid van de Zoon met de Vader; in de vijfde eeuw de ongedeelde, ongescheiden, onvermengde en onveranderde naturen van Christus. En in onze tijd, waarin menigeeen de mond vol heeft van geloof en meent dat hij verkeerd bezig zou zijn als hij zich zou afvragen hoe hij aan dat geloof gekomen is, zou dat wel eens het *sola regeneratio* kunnen zijn.

3. Het is misschien maar een detail, maar ik moet protesteren tegen het feit dat de auteur van *De leer tegen het licht* meent dat het de leer van onze gemeenten zou zijn dat de wedergeboorte *onbewust* zou gebeuren (25). Dat is een Kuyperiaanse benaderingswijze die wij afwijzen. Een andere zaak is of de zondaar wéét dat Gods Geest hem levend maakt, juist in de tijd waarin hij zo'n last krijgt van zijn doodsstaat... Maar een onbewuste wedergeboorte is heel iets anders.

4. Ik heb me erg verwonderd over de wijze waarop Blaauwendraad de woorden van de Heere Jezus tot Nicodemus in Johannes 3 interpreteert. Ik citeer: 'Dus Nicodemus, over de wedergeboorte moet jij je ook niet druk maken. Weet je wat voor jou telt? Je moet op Mij, op Jezus, zien...' (51). Dat het geloof in Johannes 3 een sleutelplaats heeft, zal ieder toestemmen. Dat het tenslotte Góds werk is de wedergeboorte te werken, en dat Nicodemus tot geloof moet komen, staat ook buiten discussie. Dat geloof en wedergeboorte twee kanten van dezelfde zaak zijn, stem ik ook toe. Maar dat dit álles is wat de Heere Jezus met Zijn zo hoogst ernstige 'voorwaar, voorwaar' in vers 3 heeft willen zeg-

gen, acht ik uitgesloten. De Heere predikt deze schriftgeleerde de noodzaak van de wedergeboorte omdat de man daar blind voor was en omdat hij het miste!

5. Ik kom tot mijn kernvraag wat dit betreft. Waarom, waarom, waarom vecht Blaauwendraad toch zo tegen een prediking waarin de noodzaak van een *wonder Gods* wordt benadrukt? Meent hij werkelijk dat een prediking waarin de eis tot geloven wordt beklemtoond en het geloof als dáád van de mens benadrukt, meer vrucht zal hebben? Meent hij dat de *Schrift* zo'n prediking eist? Heeft hij niet overwogen bij het bladeren door de concordantie dat de Schrift wel eens *meer en andere* woorden zou kunnen bezigen voor wat wij de wedergeboorte in en-

gere zin noemen? Te denken is aan uitdrukkingen en woorden als: een nieuw hart geven, wederbaren, levendmaken, roepen, trekken, enzovoorts. Heeft hij daarom ook niet overwogen dat in dat geval de plaats die de Schrift aan de levendmakende daad van de Heilige Geest toekent wel eens groter zou kunnen zijn dan hij suggereert? Meent hij niet dat ook Calvijn - die inderdaad veelal het woord wedergeboorte gebruikt in de bredere zin van het woord - andere woorden tot zijn beschikking heeft gehad waarmee hij exact datgene bedoelde wat wij onder wedergeboorte verstaan?

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken.

Een borgtochtelijk waarom

In deze serie over de waaromvraag hebben we de waaromvraag op vele manieren aan de orde laten komen. We willen nu de serie afsluiten en in dit slotartikel stilstaan bij het waarom dat geklonken heeft op Golgotha uit de mond van Sions Borg in het diepste van Zijn lijden, een borgtochtelijk waarom.

In Mattheüs 27 : 46 lezen we het vierde kruiswoord 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Aan het einde van de drie-urige duisternis klinkt dit waarom uit de mond van Christus. De Zoon van God, gekomen in de menselijke natuur, doorleeft nu in die menselijke natuur het verlaten zijn van Zijn Vader. Dit is een mysterie, zo onpeilbaar diep dat woorden niet kunnen beschrijven wat de diepte ervan is. Hij doorleeft als Borg de Godverlatenheid.

Godsverlating is de vloek die op alle mensen ligt, krachtens onze diepe val in het paradijs. Toch gaat het hier bij de Borg niet om de doorleving van de geestelijke dood waarin de mens op aarde in zijn natuurstaat verkeert. Nee, het gaat hier om de doorleving van de eeuwige dood. Van God verlaten te zijn is het ergste wat er is, dat is de smart van de veroordeelden in de hel. Hier op aarde doet de Heere nog wél aan alle mensen. Hier op aarde wordt de helse verlatenheid door niet één mens doorleefd, hoe zwaar het leven ook kan zijn. Godverlatenheid betekent dat God afwezig is in Zijn genade en aanwezig in Zijn eisend recht. Dan is alle hoop afwezig, dan is er niets anders dan de vreselijkheid van de

zonde en dat verscheurt de ziel.

Op Golgotha heeft Christus zo onpeilbaar en onbeschrijfelijk diep geleden. Dit lijden van Christus is dat Hij als de Zone Gods geleden heeft in Zijn menselijke natuur is ook onbegrijpelijk. We mogen nooit zeggen dat Christus hier lijdt als God. Nee, Gods Zoon lijdt hier in de menselijke natuur, borgtochtelijk. En dat lijden is samen te vatten met één woord: 'waarom, waarom.' Het waarom uit de mond van de Borg is vrij van alle opstand. Het waarom van de opstand wil van God een *antwoord*. Maar Christus wist volmaakt waarom Hij in deze ure gekomen was. Dit waarom van Christus is een uitroep van ontzetting en verbijstering. Het tekent de diepte van Zijn lijden. In het dragen van de vloek der zonde komt Christus Zijn Vader tegen als Zijn Rechter. En nu is om die zonde de Vader geweken, de hemelpoort gesloten. En daarbij opent de satan de hellepoort. De Borg heeft Zich geheel vrijwillig begeven om de vloek te dragen. Hij draagt de vloek gewillig, in liefde. Hij erkent in dit lijden volmaakt dat God rechtvaardig is. En daarom is er in het waarom dat Hij op de lippen neemt op geen enkele manier sprake van opstand. In

dit waarom gaat Hij Gods recht verheerlijken met Zijn sterven als Borg. God kan van Zijn recht geen afstand doen en buiten het recht om zal er nooit één zondaar zalig kunnen worden. Hier buigt de Borg onder het recht, gewillig, vrijwillig, uit liefde tot Zijn Vader en uit liefde tot Zijn gemeente. Als het Lam Gods neemt Hij de vloek op Zich en draagt die weg. In dit waarom doorleeft de Borg wat Hij in de eeuwige Vrede-raad op Zich genomen heeft. En in dit waarom gaat Hij een weg openen waarin Gods recht wordt vervuld en Gods welbehagen gelukkig zal kunnen voortgaan. Met eerbied gezegd, de Drieënige God zag geen andere weg om de Kerk in de zaligheid te doen delen, dan deze weg van Christus.

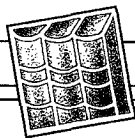
Ons avondmaalsformulier toont ons hoe de Heere geen andere weg zag, als daar geschreven staat 'aangezien de toorn Gods tegen de zonde zo groot is dat Hij die eer Hij ze ongestraft liet blijven aan Zijn lieve Zoon met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft.' Ook de Zoon zag geen andere weg en nu het ogenblik gekomen is, nu deinst Hij niet terug! Hij bezwijkt ook niet, hoe zwaar hoe smartelijk dit lijden Hem ook valt. In onderworpenheid, in de grootste verlatenheid gaat Hij de weg en Hij houdt God vast. Verlaten van mensen en van God, gekweld door de machten der hel, geeft Christus als de Knecht des Vaders Zich over aan Zijn God. Als dan in de diepte van het lijden het waarom klinkt, dan is de Borg ontzet tot in het diepst van Zijn ziel. Maar in de grootste ontzetting laat Hij God niet los, *wel vrij*. En zo heeft Hij in de weg van het waarom waar gemaakt wat ons avondmaalsformulier zegt: '...en heeft alzo de vervloeking van ons op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegening vervullen zou.' De Borg komt Zijn Vader tegen als God, het recht Gods staat ertussen en daarom is Christus verlaten van God. Maar de vrucht van dit waarom is de zaligheid van Zijn Kerk. Ook dit schrijft ons avondmaalsformulier: '... opdat wij tot God zouden genomen en nimmermeer van Hem verlaten worden.' Wat krijgt dit borgtochtelijke waarom een waarde voor de gene die zichzelf niet van de vloek der zonde en de aanvechtingen van de vorst der duisternis kan verlossen en eronder moet bezwijken! Wie

door de Heilige Geest geleid wordt in dit borgtochtelijk waarom, die gaat beleven dat dit waarom nodig was vanwege zijn zonde en vloek. Maar die gaat ook beleven dat in dit borgtochtelijke waarom de grond ligt van de zaligheid.

In deze wereld klinken vele waaroms, die niets uitwerken of de scheiding tussen God en de mens alleen maar vergroten. In dit waarom wordt juist de scheiding tussen God en de zondaar opgeheven. Als als daar iets

van geproefd, gesmaakt en geloofd mag worden, dan komen alle andere waaroms in een ander licht te staan. Ja, dan verbleken alle waaroms. Dan kunnen er in de strijd hier op aarde nog wel waaroms overblijven, maar dan is ook één van de zegeningen van dit borgtochtelijk waarom dat de Heilige Geest de ziel gewillig, eenswillens gaat maken met Gods weg, hoe onbegrepen ook.

Beekbergen, ds. A. Schreuder.

BOEKENNIEUWS

Div. auteurs, Op de drempel; Uitg. Groen, Heerenveen; 198 blz.; prijs: f 27,50.

In vijf hoofdstukken zetten de auteurs in dit deel van de reeks over de christelijke opvoeding hun opvattingen over de periode van de jong volwassenheid op papier. Vijf hoofdstukken, elk hoofdstuk heeft zijn eigen auteur, mensen met verschillende beroepen. De redactie van dit boek verdient een pluim voor de wijze waarop zij verschillende auteurs zo kan laten schrijven dat bij het lezen van het boek nauwelijks opvalt dat het door verschillende auteurs is geschreven.

De waardevolle boodschap in dit boek wordt ondersteund door de heldere opzet van een praktijktheoretische beschrijving van: * de belevingswereld van de jongvolwassenen; * vriendschap en verkering; * problemen van het op eigen benen staan; * gesprek van jongeren met hun ouders; * en de beroepskeuze.

Vasthouden en loslaten is het spanningsveld waarin de opvoeders van jongvolwassenen staan. Dit boek biedt opvoeders steun door de vele tips die de auteurs geven om in moeilijke situaties te handelen vanuit een betrokken houding. De positie van de opvoeders én de jongeren komt steeds op een evenwichtige wijze aan de orde. De praktijkschetsjes zijn illustratief en verhelderend. De auteurs hebben zich goed verdiept in hun thema. Zij weten zich echter ook te beperken tot de hoofdzaken en veel voorkomende vragen, zonder te vervallen in het opsommen van feiten. Het boek heeft een niveau dat goed toegankelijk is voor een breed opvoederpubliek. Bij het lezen van het boek kon ik mij niet aan de indruk onttrekken dat er situaties meerdere keren worden aangehaald en dezelfde dingen nog eens met andere woorden naar voren komen. Het stoort echter niet. Daarbij geldt uiteraard dat ook voor de opvoeding de kracht zit in de gestage herhaling van de aandacht voor wezenlijke zaken. Het boek is een waardig deel in de reeks over christelijke op-

voeding. Het is de redactie in dit boek gelukt iets te laten proeven wat de betekenis is van christelijke opvoeding en hoe je die opvoeding gestalte kunt geven. De wezenlijke vragen van het leven worden op aansprekende wijze belicht. Dit biedt veel mogelijkheden voor ouders om zich te bezinnen op het opvoedkundig handelen.

Dit keurig verzorgde boek kan ik ouders van jongvolwassenen van harte aanbevelen. Het zou mij niet verbazen dat de jongeren uit die leeftijdsgroep ook zelf belangstelling zullen tonen voor dit boek, vanwege de evenwichtige en fijngevoelige wijze waarop hun omstandigheden aan de orde worden gesteld.

Het boek bevat ook een aantal adressen van hulpverleningsinstellingen binnen de gereformeerde gezindte.

Ridderkerk,

T. Sterk.

J.C. Ryle, Zoek de Heere vroeg; met als ondertitel: De Bijhelse boodschap uitgelegd voor kinderen. Vertaald door J.J. Weener, samengesteld door A. Dingemans. Uitg. Groen Heerenveen; 126 pag., prijs: f 22,50.

De bekende Engelse predikant Ryle (1816-1900) hield af en toe een aparte preek voor kinderen. In dit boek zijn deze vertaalde preken in kleine stukjes geknipt. Op iedere pagina staat zo'n leesstukje, waarbij de samensteller een passende bijbeltekst, een denkvraag en een doe-opdracht (puzzel, rebus of kleurplaat) gevoegd heeft. Zo is het een aantrekkelijk boekje geworden voor kinderen en kan het goed als dagboek gebruikt worden.

In de stukjes spreekt Ryle op een directe, gunnende en indringende wijze de kinderen aan. Daarin volgt hij Paulus na: "Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof"...

Wel blijkt dat Ryle als 'gematigd Calvinist' de verwerving van de verzoening door Christus algemeen stelt ("Christus is voor jullie gestorven"), maar de toepassing is duidelijk particulier. Hij zegt o.m.: "Als je in de hemel wilt komen,

moet je een nieuw hart hebben", en "de Heere Jezus kan je een nieuw hart geven door Zijn Heilige Geest erin uit te storten". "Vraag Hem je te reinigen van al je zonden".

Enkele opmerkingen. Soms had de vertaler er zich beter op moeten toeleggen om bij voorkeur in bijbelse woorden te vertalen. Bijvoorbeeld: in plaats van het woord "prettig", wat gebruikt wordt om een leven met de Heere weer te geven, kan toch veel beter het woord "blijdschap" gebruikt worden?

Bovenaan iedere bladzijde is een passende titel geplaatst. Het opschrift op blz. 14 had echter een ander moeten zijn. Daar luidt de titel: "Er is Iemand, Die van je houdt".

Blijkens de hoofdletter en de inhoud van het stukje wordt hier de Heere Jezus mee bedoeld. Met deze uitdrukking wordt willekeurig tegen ieder kind, die het boekje leest, gezegd, dat Jezus van hem of haar houdt. Zo bregen we de boodschap echter niet zuiver bijbels over. Trouwens, het is ook geen juiste weergave van het betreffende leesstukje van Ryle. Als Ryle op deze pagina spreekt over de tekst "Ik heb lief, die Mij liefhebben", zegt hij o.m. (en dat is m.i. een samenvatting van het stukje): "Het moet toch geweldig zijn om te weten, dat de Heere Jezus je liefheeft". Dit is toch niet hetzelfde als: "Er is Iemand, Die van je houdt".

Gouda,

H. van Dam.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING DS. J.M. KLEPPE

Op zaterdag 7 oktober heeft burgemeester E. van Voorden namens Hare Majesteit Koningin Beatrix in een besloten samenzijn met de naaste familie en de kerkenraad aan ds. J.M. Kleppe ter gelegenheid van zijn emeritaat een koninklijke onderscheiding uitgereikt. Hem werd de bijzondere onderscheiding 'Ridder in de Orde van Oranje Nassau' toegekend. In een persoonlijk dankwoord wees ds. Kleppe op het onderscheidingsteken dat God van eeuwigheid gelegd heeft naar Zijn soeverein welbehagen in het verkiezen en zaligen van zondaren tot eer van Zijn Naam. Dat is de hoogste onderscheiding die een onwaardig en nietig mens kan ontvangen en die verduurt de eeuwigheid.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING DS. CHR. VAN DER POEL TE YERSEKE

Zaterdag 2 september was het 35 jaar geleden dat kandidaat Chr. van der Poel bevestigd werd tot herder en leeraar van de Geref. Gemeente van Yerseke. De bevestiging vond plaats door wijlen ds. L. Rijksen uit Jesaja 40 vers 1 en 2: "Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreek naar het hart van Jeruzalem en roep haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen zal voor al haar zonden". In de avonddienst van diezelfde dag verbond ds. Van der Poel zich aan de gemeente met de woorden uit het evangelie van Johannes 3, vers 29 en 30: "Die de bruid heeft, is de Bruidegom, maar de vriend des Bruidegoms, die staat en Hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des Bruidegoms. Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden. Hij moet wassen maar ik minder worden". Het thema was: De vriend van de grote Hemelbruidegom. Aan de hand van de tekstwoorden werd stilgestaan bij drie hoofdgedachten: 1. de taak; 2. de blijdschap; 3. de gestalte van de vriend van deze grote Hemelbruidegom.

Tijdens een herdenkingsdienst op zondagavond 3 sept. werd bij dit feit stilgestaan. Ds. V.d. Poel had als tekst dezelfde woorden gekozen als bij zijn intrede.

Na de toepassing sprak ds. V.d. Poel

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Hoofddorp: ds. A.J. Gunst te Benthuizen.

Bedankt:

voor Krabbendijke: ds. M. Karens te Werkendam;

voor Kruiningen: ds. G.M. de Leeuw te Lethbridge, Alberta (Canada);

voor Leerdam: ds. C.A. van Dieren te Stolwijk;

voor De Valk-Wekerom: ds. C. van Krimpen te Urk;

voor Terwolde de Vecht: ds. A. Bac te Bodegraven.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Marknesse:

De scriba van de Gereformeerde Gemeente te Marknesse is vanaf heden: Chr. Versprille, Hertenweg 25, 8317 PN Kraggenburg. Telefoon/fax: 0527 - 252586 (blz. 221).

Gemeente Utrecht:

De scriba van de diaconie is thans: T. Kater, Prins Bernhardlaan 36, 3738 DP Maartensdijk, tel. 0346-214748 (blz. 308).

ZIEKENHUISOPNAME

DS. CHR. VAN DER POEL, YERSEKE

Ds. Van der Poel is maandag 2 oktober na een herseninfarct in zorgelijke toestand opgenomen in het Oosterscheldeziekenhuis te Goes. Zijn gezondheidstoestand is nu wat stabiel. De Heere gedenke hem in deze weg van beproeving. Hij mocht hem nog willen sparen voor zijn gezin en voor

de gemeente van Yerseke. Hij geve gebed in de gemeente(n) in deze zorgen.

DOVENDIENST

TE TILBURG

Evangelist H.J. v.d. Boogaart hoopt op 14 oktober D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Offenbachstraat 105 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

GEMEENTE SOEST

Tijdens de verbouwing / uitbreiding van het kerkgebouw aan de Dalweg komt de gemeente vanaf D.V. zondag 15 oktober voor enkele maanden samen in de aula van de mavo aan de Koningsweg. Aan het einde van de Dalweg gaat men linksaf. Na ongeveer 200 mtr. staat aan de linkerkant de "huiswerkvrije" mavo. Dit is duidelijk zichtbaar op de gevel van het gebouw vermeld.

EVANGELISATIE-AVOND

TE ERMELO

Evangelist dhr. J. Witte hoopt op 26 oktober 2000 D.V. voor ons te spreken over het evangelisatiewerk in Merkssem (België). De bijeenkomst, die het karakter heeft van een kerkdienst, zal geopend worden door ds. L. Blok. Op deze avond, die om 19.30 uur begint, zal er een collecte worden gehouden, waarvan de opbrengst bestemd is voor de Evangelisatiepost te Merkssem.

een persoonlijk woord en gewaagde hij van de hulp des Heeren tot op deze dag. De lichamelijke krachten worden minder en ziende op alle blijken van hartelijk meeleven ook op deze gedenkdagen moest dominee getuigen "Hoewel ik niets ben", er blijft geen enkele roem in het schepsel over, maar die roemt die roeme in de Heere! Namens kerkenraad en gemeente werd ds. V.d. Poel toegesproken door oud. B. Kriekaard die mocht gewagen van de hartelijke band die er mag zijn. Dominee werd dankgezegd voor het vele werk in de gemeente verricht. Met vrijmoedigheid mocht gezegd worden dat altijd de volle Raad Gods verkondigd wordt en mag het zijn "Hulpe van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag". De wens werd uitgesproken dat een en ander nog bestendig zou mogen blijven. De gemeente werd gewezen op het grote voorrecht en de verantwoordelijkheid van het leven onder de getrouwe bediening van Gods Woord, de Heere komt er eens op terug!

Hierna verzocht oud. Kriekaard de gemeente ds. V.d. Poel staande toe te zingen Ps. 119 vers 33: Gij hebt veel goeds bij Uw knecht gedaan. Hem naar Uw woord, gered uit al zijn noden.

Met de zegenbede werd deze indrukwekkende dienst besloten.

Tijdens een besloten bijeenkomst op zaterdagmiddag 2 sept. deelde burgemeester A. Verbree van de gemeente Reimerswaal mee dat H.M. de Koningin besloten had om ds. Van der Poel te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau op grond van de vele verdiensten in de kerkelijke gemeente van Yerseke en binnen het geheel van de kerkelijke gemeenten. Na een korte toespraak waarin hij zijn waardering uitsprak voor het vele werk dat verricht wordt, werden de versierselen opgespeld, verbonden aan deze onderscheiding.

Namens de kerkenraad feliciteerde L.J. Goud als scriba ds. V.d. Poel met de verleende onderscheiding waaruit waardering van H.M. blijkt voor het kerkelijk werk. Kort werd gewezen op de grote verwaardiging dienaar te mogen zijn in Gods Kerk maar bovenal het wonder om door genade alleen tot Gods kind te mogen zijn aangenomen. Dat is nooit op grond van verdiensten vanuit de mens maar alleen om het eeuwig Goddelijk Welbehagen!

Namens de kerkenraad van Yerseke,
L.J. Goud, scriba.

formeerde Gemeente, Zwaardslootseweg 44, hoek Europaweg, "Vredekerk" te Zoetermeer met medewerking van "Asaf" gemengd koor uit Moerkapelle; "Bethelkoor" gemengd koor uit Moordrecht; "Deo Favente" gemengd koor uit Zoetermeer; "Seba meisjeskoor" uit Krimpen a/d IJssel; "Benjamin" jeugdkoor uit Scheveningen; "Jonge Ichtusklanken" jeugdkoor uit Boskoop; "Seba jeugdkoor" uit Krimpen a/d IJssel; "De Kleinoot" jeugdkoor uit Capelle a/d IJssel. Afsluitingsavond van het project "Geef kansarme kinderen toekomst". Eindbedrag wordt aangeboden aan de heer E. Boender. Collecte voor "Bijzondere Noden". Iedereen is van harte welkom. Deze avond wordt georganiseerd door de Ring West Nederland.

REGIONALE VERGADERING BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN

De Bond van Vrouwenverenigingen belegt op D.V. maandag 16 oktober 2000 een regionale vergadering in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Naaldwijk, Anjerlaan 4, aanvang 19.30 uur. De heer P. de Raaf uit Rotterdam, spreekt over "De plaats van de Luisterlijn binnen onze gemeenten". De avond staat onder leiding van ouderling C. IJzelenberg.

BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN

D.V. dinsdag 17 oktober a.s. organiseert de Bond van Vrouwenverenigingen in de Eskol-kerk van de Gereformeerde Gemeente te Houten een regionale avond, aanvang 19.30 uur. Dhr. F. van Holten uit Zwijndrecht hoopt te spreken over de geestelijke lessen uit het leven van Sukey Harley.

HERINNERING AMBTSDRAGERSCONFERENTIE DMZ TE BARNEVELD

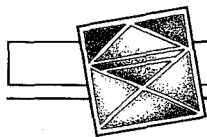
Hierbij herinneren wij de ambtsdragers aan de D.V. zaterdag 21 oktober a.s. te houden ambtsdragersconferentie in de Rehobothkerk te Barneveld. Vanaf 9.00 uur wordt er koffie geserveerd. De conferentie vangt aan om 9.45 uur.

Het thema voor de conferentie is: "Gemeente in een ik-gerichte maatschappij". De heer C.G. Dijkstra behandelt dit thema "Ethisch-economisch", terwijl ds. F. Mulder dit "Pastoraal-praktisch" hoopt te doen. Een programma voor deze bijeenkomst is aan alle kerkenraden verzonden.

Diaconaal Bureau.

ADOPTIEVERENIGING DER GEREFORMEERDE GEZINDTE

D.V. 28 oktober 2000 hoopt de vereniging haar najaarsvergadering te houden in de aula van de Driestar, aan de Ronsseweg te Gouda. Aanvang om 14.00 uur. De zaal is open vanaf 13.30 uur. De voorzitter, ds. A. Bac, predikant van de Gereformeerde Ge-

BERICHTEN

OPROEP TOT VOORBEDE

Zoals reeds in de krant stond vermeld zijn er momenteel grote spanningen in Papua (Irian Jaya). In Wamena en omgeving zijn er al tientallen doden gevallen. Onze in Wamena werkzame zendingswerkers zijn daarom door de MAF geëvacueerd naar de kust. Ook een groot deel van de GJPI-gemeente is uit Wamena vertrokken. In Pass Valley en op de andere posten is het (nog) betrekkelijk veilig.

In verband met deze ontwikkelingen vraagt het zendingsdeputaatschap uw voorbede voor zowel het zendingsteam als de GJPI. De voortgang van het werk en de veiligheid van allen die erbij betrokken zijn, ligt in Gods hand.

GEHANDICAPTENZORG AFD. FLAKKEE/SCHOUWEN/THOLEN

D.V. vrijdag 13 oktober a.s. 's avonds kwart voor acht hoopt bovengenoemde afdeling haar jaarvergadering te houden. De heer D. Knulst uit Sommelsdijk (lid van het hoofdbestuur) zal een referaat houden

getiteld: *Integratie*.

D.V. zaterdag 14 oktober 2000 's middags kwart over twee zal tijdens de contactmiddag de heer C. v.d. Giessen opnieuw een dia-serie laten zien.

Beide bijeenkomsten worden gehouden in gebouw "Salem" van de Geref. Gemeente aan de Molenstraat te Nieuwerkerk (Zld).

PSALMZANGAVOND IN MOERKAPELLE

Op D.V. zaterdagavond 14 oktober zal weer de tweejaarlijkse Psalmzangavond worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente in Moerkapelle, Kerkstraat 8. De psalmen rond het thema "De liederen Hamaäloth" (Psalm 120 t/m 134) zullen worden ingeleid door ds. J.B. Zippro. De aanvangstijd is 19.30 uur. Na afloop wordt u koffie aangeboden.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND TE ZOETERMEER

Op D.V. zaterdag 14 oktober 2000 om 19.30 uur in het kerkgebouw van de Gere-

meente te Bodegraven, zal de vergadering leiden. De familie Hulsbrink zal een lezing houden met als titel: "Adoptiereis naar Nigeria".

CURSUS GODSIENST ONDERWIJS (C.G.O.) N.T.-Grieks

Degenen die zich opgegeven hebben voor de cursus N.T.-Grieks worden verwacht op de eerste cursusavond *donderdag 16 november, van 19.15 tot 22.00 uur in het Driestar College, gebouw Beta, Ronsseplein 1, Gouda.*

Dr. Fahner zal in zes avonden u nader inleiden in het N.T.-Grieks, zodat u met wat hulpmiddelen de grondtekst kunt ontcijferen.

Op de eerste avond zullen de overige bijeenkomsten in overleg met u vastgesteld worden. Wie zich nu nog niet heeft opgegeven voor deze cursus, kan als belangstellende deze eerste avond bezoeken en zich daar ook laten inschrijven. Wie de cursus wil volgen moet zelf een Grieks Nieuw Testament aanschaffen. De overige

materialen zullen u door de docent ter hand gesteld worden.

De cursus Hebreeuws zal D.V. in januari beginnen; de datum wordt nader bekend gemaakt.

De Vluchtheuvel

STICHTING HULPVERLENING UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Landelijk bureau
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
tel. 0348 - 48 99 90

Vertrouwde en vertrouwelijke psychosociale hulpverlening

Voor het vragen van hulp kunt u bellen naar het aanmeldingssprekuur

☎ 0348 - 48 99 99

maandagmorgen 10.00 - 12.00 uur
dinsdagmiddag 13.30 - 15.30 uur
vrijdagmorgen 10.00 - 12.00 uur.

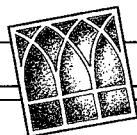
teksttelefoon 0348 - 48 99 98

op werkdagen bereikbaar van 8.30 - 17.00 uur

'Help de Vluchtheuvel helpen!'

Bank 1125.06.399 Giro 395 63 98

Rotterdam-Zuid 19.00 uur ds. Schot; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 17.00 uur ds. Gunst; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Stolkwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terneuzen 10.00 en 15.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 19.00 uur ds. Driessen; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veen 18.00 uur ds. de Pater; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlissingen 9.30 en 15.30 uur dhr. Verschuure; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur dhr. Verschuure; Westzaan 18.30 uur ds. Baan; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. van Gelder; Yerseke 9.30, 14.30 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 15.00 uur ds. van Dieren; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij; Zwolle 9.30 en 19.00 uur dhr. Brugge.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 15 OKTOBER 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Aalst 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. de Pater; Alblasersdam 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 14.30 uur ds. Zippro; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 15.30 uur ds. W. Harinck; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 10.00 uur ds. Gunst; Deventer 15.00 uur ds. Schreuder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 15.30 uur ds. Meeuse; Enkhuisen 10.00 en 16.00 uur dhr. Hoogerland; Enter 15.00 uur ds. Driessen; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. de Wit; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J.

Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Houten 19.00 uur ds. Golverdingen; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 11.00 en 16.00 uur ds. Schot (NHK Sionskerk); Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Paul; Lelystad 9.00 uur ds. Meeuse en 15.00 uur ds. L. Blok; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Marknesse 14.30 uur dhr. Brugge; Meeuwen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 14.30 uur ds. Neele; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned. Herv. Kerk Doornspijk); Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Poederoijen 14.30 uur ds. Verweij; Poortugaal 19.00 uur ds. Silfhout; Puttershoek 14.30 uur ds. P. Mulder; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur dhr. Tuinier; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders;

DINSDAG 17 OKTOBER 2000

Berkenwoude 19.30 uur ds. Bac; Leerdam 19.30 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing); Soest 19.30 uur ds. van Dieren; Sprang Capelle 19.30 uur ds. de Pater; Wierden 19.30 uur ds. de Jongste.

WOENSDAG 18 OKTOBER 2000

Aalburg 19.30 uur ds. de Pater (bijbellezing); Aalst 19.30 uur ds. van Krimpen; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. v/d Net; Beekbergen 19.30 uur ds. Schreuder (bijbellezing); Breda 15.00 en 19.30 uur ds. P. Mulder (dankdag); De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mondria; Enter 19.30 uur ds. van Ekeveld; Haarlem 19.30 uur ds. F. Harinck; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A.B. v/d Heiden; Meeuwen 19.30 uur ds. Beens; Melissant 19.30 uur ds. Vermeij; Oosterend-Texel 19.30 uur ds. van Dijk (bijbellezing); Poederoijen 19.30 uur ds. van Dieren; Poortvliet 19.30 uur ds. Schipper; Puttershoek 19.30 uur dhr. Verschuure; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur dhr. van Boven; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. M. Karens (zendingsdienst); Scherpenisse 19.30 uur ds. van Gelder; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur dhr. Hoogerland; Veenendaal 19.30 uur ds. Sonneveld (bijbellezing); Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. Baan (dankdag); Wierden 19.30 uur ds. de Jongste; Zaandam 19.30 uur ds. Gunst.

DONDERDAG 19 OKTOBER 2000

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Visscher (zending); Hoofddorp 19.30 uur ds. Schreuder; Houten 19.30 uur dhr. Tuinier; Klaaswaal 19.30 uur ds.

Meeuse; Naaldwijk 19.45 uur ds. Silfhout; Rhenen 19.30 uur ds. Beens; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Schipper.

VRIJDAG 20 OKTOBER 2000

Den Helder 19.30 uur ds. v/d Net.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de

Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbach-

straat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

*"Let op den vrome, en zie naar den oprechte; want het einde van dien man zal vrede zijn."
Psalm 37 : 37.*

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten te Rijssen geven met ontroering kennis dat het de Heere behaagde tot Zich te nemen hun geliefde ambtsbroeder

JANNES PLUIMERS

in de leeftijd van 71 jaar.

Vanaf 1968 heeft hij de gemeente van de Zuiderkerk mogen dienen, eerst in het ambt van diaken en sinds 1979 in het ambt van ouderling. De Heere gaf hem dat hij zijn ambtswerk in eenvoud en met de liefde van zijn hart mocht verrichten. De Heere stelle zijn dienstwerk onder ons tot rijke zegen.

We wensen de achterblijvende weduwe met haar kinderen en kleinkinderen van harte de ondersteuning en vertroosting des Heeren toe. Hij heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeenten.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid:
H. Nijsink, 2e preses
G.W.S. Mulder, scriba
Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord:
G. Baan, 2e preses
K.H. de Heer, scriba

Rijssen, 3 oktober 2000

Herfst op Texel

Nog vrij in de eerste herfstvakantieweek 13-20 okt: bungalows en stacaravans. Ook **deelweek mogelijk**. In week 43 nog enkele caravans vrij.

BUNGALOWPARK
De Verrassing
OOSTEREND TEXEL, TELEFOON 0222-318391

STICHTING HET BRAAMBOS

Verschenen:
Nagelaten Brokken deel II
Verkrijgbaar bij de boekhandel. f 19,95 (deel I f 17,50)

De stichting heeft ten doel om nog nooit eerder verschenen werken van Engelse 'Strict Baptists', met name van **J.C. Philpot**, uit te geven. Tel: 078-6933783

"Moeilijk en gecompliceerd werk..."

...om de (post)moderne mens van deze tijd met het **Woord aan te spreken.**

Ds. J.J. van Eckeve verwoordde het onlang treffend in De Saambinde "Om de mens van deze tijd met het Evangelie aan te spreken moeten wij op de hoogte zijn van hetgeen de mens bezighoudt". Zoals Paulus op de Areopagus deed, mogen onze evangelisten het vandaag de dag nog doen. "Wat is dat een heilige kunst Moeilijker en gecompliceerder dan zendingswerk want de (post)moderne mens is zo uitgesleten. Het werkkterrein van de evangelisatie neemt helaas alleen maar toe. Gedenk het werk in uw gebeden en steun het met uw gift. Want zonder middelen kan het vele werk geen voortgang hebben."

GIRO 628912
Ln.v. Penningmeester Evangelisatie, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden

Hartelijk dank!
DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Evangelisatie: een zaak van ons allen.

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

HOUTSNIJWERK
G. van den Dikkenberg
Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal
Tel./Fax 0318-540252

VOOR AL UW BOEKEN

Verzending door heel Nederland

Uw reformatorische boekhandel

de Pelgrim

BOEK- & KANTOORVAKHANDEL

Dorpsweg 75 - 8271 BK IJsselmuiden - Telefoon
(038) 33 33 888 - Fax (038) 33 33 889
E-mail depelgrim@rdnet.nl

FOTO - FAX - KOPIER EN PRINT SERVICE

SHGE

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur;
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

REEDS 2^e DRUK NA HALF JAAR!

VAN I. HUBREGTSE

"EEN GELUKKIGE ZANGER..."

VOOR OUD EN JONG

EEN GELUKKIGE ZANGER

SLECHTS
FL. 24,95

142 pagina's!
Mooi verzorgd, gebonden.

Eenmaal in dienst van een rijke landheer, blijkt Frederik, de stalknecht, over bijzondere muzikale begaafdheid te beschikken. Hij wordt aangenomen om de ijdele feesten op het landgoed met zijn viool en zang op te luisteren. Na zijn bekering verlangt Frederik ernaar ontheven te zijn van zijn muzikale verplichtingen. Na Ps. 49 gezongen te hebben, gaat deze wens onverwacht in vervulling. God neemt hem op in Zijne heerlijkheid.

Deze historische gebeurtenis uit de tijd van de afscheiding is bij sommige ouderen nog bekend. De auteur I. Hubregtse, oud-diaken van de Ger. Gem. te Yerseke, benadrukt dat de Heere wonderlijke wegen gaat om Zijn uitverkorenen tot de zaligheid te brengen.

BEL & BESTEL : 0113-230 340
tot 22.00 uur 's avonds!

Uitgeverij
'de Ramshoorn'
GOES

Ook verkrijgbaar bij de boekhandels.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) zou graag in contact komen met sollicitanten voor de functie van

JEUGD-/VROUWENWERKER (ALBANIË) m/v

Het zendingswerk, dat ZGG sinds 1994 in Albanië verricht, wordt uitgevoerd binnen een samenwerkingsverband met de stichting Kom Over en Help (KOEH) en de Greek Evangelical Church (GEC). Het zendingsteam van ZGG bestaat momenteel uit een evangelist en een docent-evangelist. In de plaatsen Saranda en Delvinë, gelegen in het zuiden van Albanië, zijn kleine gemeenten ontstaan.

Voor het werk in Delvinë en omgeving is er behoefte aan iemand die leiding gaat geven aan het jeugd- en vrouwenwerk. Het betreft een nieuwe functie, die in samenwerking met de jeugd-/vrouwenwerker uit Saranda invulling dient te worden gegeven.

Taakinhoud:

het opzetten, begeleiden en stimuleren van het jeugd- en vrouwenwerk, onder andere door middel van:

- het organiseren en begeleiden van zondagsschoolwerk
- het meewerken aan de organisatie van zomerkampen
- het opzetten van een activiteitscentrum
- het ontwikkelen van lectuur c.q. het (laten) vertalen van bestaand materiaal
- het onderhouden van contacten met andere jeugd- en vrouwenwerkers in Albanië

Vereisten:

- relevante opleiding op HBO-niveau, bijvoorbeeld SPH of PABO
- ervaring in het onderwijs en/of jeugdwerk
- goede contactuele en organisatorische eigenschappen
- redelijke kennis van de Engelse taal en het vermogen om de Albanese taal te leren

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten, liefde hebben voor het zendingswerk en zich daarbij betrokken weten.

Schriftelijke sollicitaties - gaarne binnen twee weken - kunt u richten aan:
Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, Postbus 232,
3440 AE Woerden, t.a.v. drs. G. Nieuwenhuis, algemeen secretaris.

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de heer G. Nieuwenhuis (kantoor: 0348-489950 of privé: 0172-615492) of de heer C. Janse (privé: 0182-619997).

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijck
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

Boeder Scherpenzeel Handelsonderneming

AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:

Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel

Telefoon 033 - 2778068 - Fax 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

Te huur gevraagd: Zelfstandige woonruimte in KRIMPEN A/D IJssel, voor alleenstaande. Tel. 033-2774217.

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55

Krabbedijk, Oostpolderweg 1

Nederhemert Noord, Kapelstraat 1

Beesd, Veerweg 14

Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK!

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp,

omdat zorg meer is dan geholpen worden....

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe lang u geholpen wilt worden.

Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor kraamzorg: 078-6815786.

Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.

Voor thuiszorg kunt u contact opnemen met 0180-682219. (bij voorkeur tussen 13.00 uur - 15.00 uur en na 20.00 uur)

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

BEGRAFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

van f 890,00 voor f 690,00

voordeelprijs t/m 31 oktober 2000
of zolang de voorraad strekt

M. Henry de onverkorte,
Verklaring onveranderde
van het en uitgebreide
Oude & Nieuwe versie in 9
Testament delen

Lindenberg
BOEKEN&MUZIEK B.V.

Slaak 4 -14 Rotterdam tel 010 - 4111607
Postbus 4209 3006 AE fax 010 - 4136682

Te huur voor het hele jaar door: Ruime vakantiewoning met 8 slaapplekken in Alberta-Canada, omgeving van Lethbridge. Dicht bij Waterton Park en Amerikaanse grens. U hebt een schitterend uitzicht op de prairie en de Rocky Mountains. Voor inlichtingen: 00 1403 5534023 of 0113 572907 ('s avonds).

CANADA BEZOEKERS. Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Bijbels in
Statenvertaling

GBS

Nieuwe boeken

- BK26** Onmogelijk bij de mensen, (4e deel Jef-serie) door G. Vogelaaar-Van Mourik.
Voor 10 jaar en ouder, geb., 112 blz. f 10,50
- BK27** Ik heb geen huis meer, (vervolg op Een schot door het raam) door A. Vogelaaar-Van Amersfoort.
Voor 10 jaar en ouder, geb., 112 blz. f 13,-
- BK28** Het Woord Gods in onze Geloofsbelijdenis door ds. A. Vlietstra.
Dit boek bevat een eenvoudige toelichting op de artikelen 2 t/m 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. geb., 144 blz. f 19,75

Herdruk

- BK9** Op reis naar de eeuwigheid door ds. E. Venema Overdenkingen rond de Christenreis van John Bunyan, geb., 141 blz. f 15,-
- BK11** Willem de Bijbelverspreider, door Jan van Reenen.
Een prachtig verhaal uit de tijd van de Kerkhervorming omstreeks 1564.
Voor 12 jaar en ouder, geb., 120 blz. f 14,50

Nieuwe Puzzels

- PZ11** Achab en Elia, 40 st.
14,5 x 21 cm, in doosje f 4,95
- PZ12** De tabernakel, 40 st.
14,5 x 21 cm, in doosje f 4,95

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, telefoon (0345) 61 01 55

**Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Riskant verkeersgedrag**

**komen vaak voort
uit alcoholgebruik**

**Hoe lang accepteren
we dat nog?**

Informatie: Stg. CBD, Antwoorder 2410, 6800 VJ Arnhem